

Хресчен саесеи

1991 сұлхи ака уйахён 21-мёшёнче тухма тытәннә

КЁСНЕРНИКУН

МАТТУР!

Сўлтен сўле, малтан мала!

Чаваш Ен Пусләхё Михаил Игнатьев пусарулла, хастар сәмрәксем валли стипенди уйәрасси синчен кәрлачән 5-мёшёнче хушу ала пуснә.

Унпа килёшүллән 30 сұла ситмен 994 сәмрәк сұлталак тәршшөпе уйахсерен 1830 тенкё илсе тәрё. ЧР Вёренүпе сәмрәксен политикин министрствин хыпарланә тәрәх – 2004-2016 сұлсенче сәк стипенди 13 пин яшпа хёр тивёснө.

Пултарулла сәмрәксен хушшинче агропромышленноқ комплексенче тәрәшакан ёсченсем пурри те савантарать. Вёсем – 12-н. Сәмахран, Денис Александров – Елчөк районёнчи Аслә Пәла Тимеш ялөнчи фермер (хресчен) хушаләхён ертүси. Сәк ёсе вәл 2012 сұлта пусәннә. Грант укисипе (1 млн та 100 пин тенкё) 48 пуç «романовски» сурәх тата әратлә 2 така, техника туяннә. Колхоз фермин кивё витине арендәна илсе кётёве ырнастарнә.

Яков Ерилеев вара Йёпреç районёнчи «Трудовиқ» агрофирма вай хурать. Вәл – тракторист. Маттур каччә иртнө сұл районти сухаçсен конкурсөнче иккёмөш ыран йышәннә. Сәмах май, сәкнашкәл әмәртусене Яков часчасәх хушшәнатъ. Хастар сәмрәк валли ёс те тупәнсах пыратъ. Сұраки вәхәтөнче ака-сухара тәрәшатъ, ырма комбайн сине ларать.

Анастасия Владимировә

Анастасия Владимировә Шупашкар районёнчи Ленин ячёллә хушаләхра 2013 сұлтанпа ёслет. Унән та үсёмсем куç умёнчех. Ёнене машинапа сәвакансен тата искусствәллә майпа пётёлентерекен техниксен республикәри конкурсөнче вәл пөлтөр сәмрәк әстасем хушшинче ятарлә номинацире сёнтернө. Хайён ёсне питё юратать Анастасия. Сәванпах ёнтө үсём хыçсән үсём тавать. Дояркәра, осемента торта вай хураканскер куçәмсәр майпа Чаваш патшаләх ял хушаләх академийөнче те вёренме ёлкөрет. Вәл – пулас зоотехник.

Хушаләх ертүсисем, ёстөшөсем сәмрәк хёрама хастар, вәр-вар пул-

нишён хаклаçсө. Сәмах май, Анастасия Александровна сөмьеллә. Мәшәрөпе пёр хёр ситёнтерөсө. «Эпир Настяпа мухтанатпәр. Пур сөре те ёлкөрет вәл, шанса панә ёсе пөлсе, вәхәтра пурнаçлатъ. Ферма ун пек сын ытларах пулсан аванчө», – терө Шәнкасри сөт-су фермин заведующийё Наталья Михайлова.

Сәкнашкәл маттур, ёсчен сәмрәксем пуртан ял пурәнать паян. Хирте тинөс евөр тырпул хумханать, ферма ыльәх-чөрлөх сәсси илтөнет, келет те «сарә ылтәнпа» тулатъ. Мәнаçланатпәр санпа, ял ёсченө!

Валентина ПЕТРОВА.

КУН ЙЁРКИНЧЕ

Ырласа йышәннә

РФ Ял хушаләх министрствин агропромышленноқ комплексне кредитлас ыйтупа ёслекен комиссийён ларәвөнче кәсәл патшаләх пулшәвөпе пурнаçлама паләртнә инвестици проекчөсене пәхса тухнә.

Пётөмпе 732 проекта ырланә, кушутран 19-әшне (196,6 млн тенкөлөх) Чаваш Республикә тәрәтнә. Вёсем – аш, сөт тата теплицәра пахчәсимөç туса илессипе сыхәннәскерсем.

Сәк инвестици проекчөсөмшөн федераци хысни регион бюджетчөсене банкрот илнө кредит проценчөн пёр пайне саплаштарма субсидипе пулшәшатъ.

Чаваш Ен Пусләхён Сұрәвне хатёрлесчө

Чаваш Ен Пусләхё Михаил Игнатьев Чаваш Республикәин Патшаләх Канашне яракан Сұрәва хатёрлеме пусланә.

Регион ертүсине хәш ыйтусем уйрәмах шухәшлаттармалла? Кәсәлхи Сұрәва мөн сөнни кёртөс килет? Республикәра пурәнакансен пурнаçне мөнле лайәхлатма пулатъ? Сұрәва хатёрленө чух яланхиллөх халәхән, общество организациёсен шухәшсөнөвне те шута илөс.

Сөнүсене сәк адреспа йышәнаçсө: Чаваш Республикә, Шупашкар хули, Президент бульварө, 10-мөш сурт; pres5@car.ru; analit2@car.ru («Сұрәва хатёрлеме» тесе пәллә тумалла).

ФЕРМЕР

Альбина Алексеева

"Хёрама ертүсө шанчәклә хүтлөхре", – шухәшларам эпө хама виçө арсын кётөс илнине курсан. "Алексеевсем", – стройра тәрәкан салтаксем пек паллаштарчөс хайсөмпе. Вёсенчен пөри Альбина Георгиевнән мәшәрө пулчө, ыттисем – таванөсем. Пёр-пёрне пулшәсәси йәлара иккен. Сәмахран, Юрий Алексеев ыльәха сиплеме яланах хатёр. Ку тёлөшпе фермер мәшәрө те үксө юлмасть темелле, вәл та хай вәхәтөнче ветеринара вёреннө, зоотехника та тәрәшнә. Анчәх кайран шәпа пач

Ёс үсөмө – тусләхра

"Ялта ыльәхсәр мөнле пурәнән? Сәв тери юрататәп әна. Тепөр чух вёсемпе кәлаçмасәр чун чәтмасть", – хавхаланәвне пытармасть сәпәйлә чаваш хёрама. Елчөк районёнчи Аслә Пәвара пурәнакан Альбина Алексеевән сөмийи хальччен те килте ыльәх-чөрлөх йышлә усранә. Виçө сұл каялла вара хёрама фермер хушаләхө йөркелөнө. Малалла сирөп аталанас тёлөвпе тин ёсе пусәннә фермершән патшаләх пулшәвө ытлашши-и вара? Бизнес-план туса документсене конкурса тәрәтнә, грант илме тивёснө.

урәх сұлла чуптарнә. Тивёслө канәва тухсан ыльәх патнөх таврәннә. "Кунта хуци эпө мар, ман арәм", – тет пулин те хурал пүртөнчен тухма пөлмест. Ёнесем пәруланә вәхәтра мәшәрән сәкәнтах сөр кәсма тивөт, сәванпа пүлөмре әшә, хәтлә, типтөрлө. Малтан ку ыранта коллективлә ял хушаләх предпрятийён кивө вити пулнә. Вәл ытти хуралтәран айккинөрөх ларнәран унпа ытла усә курман. Алексеевсем әна туяннә та сөнө хушаләх йөркелеме тытәннә. Хушма хуралтәсем сөкленө, сәв шутра – ыльәх апачө хумалли ангар та. Иртсе сұремөшкөн мөллө пултәр тесе картише бетон сарнә.

Строительствәна анләлатнә май ыльәх шутне үстерөсө пынә. Халө хушаләхра майракалла шултра ыльәх 25 пуçа ситнө, вёсенчен 10-шө – сәвакан ёне. Сәвәм кәтартәвө те япәх мар, сұлталак хушшинче кашни ёне таләкра вәтамран

5000 кг яхән сөт антарать. Грантпа ыльәх апачө хатёрлеме кирлө техника туянисөр пуçне Алексеевсем "Сатурн" хушаләхран вунә әратлә ёне илсе килнө, кётөве пысәклатнә. Сұллахи кунсөнче 25-26 кәна мар, 36 кг сөт параканни те пур. Хальлөхе чөртәвара Елчөкри сұ заводне хайсем тёллөн турттармаçсө, ятарласа пуçтаракансене парса яраçсө.

Фермер хушаләхөнче трактор пулсан та лаша усраçсө. Унпа витөре сәврәнма ансатрах. Тислөке алә вёсчөн тасатнә хыçсән урхамаха түрөх уя турттарәсчө. Тислөк шывне те сая ямаçсө, ятарлә шәтәкә пуçтарәсчө, тулса ситсен каллөх сөр лаптәкө сине илсе тухаçсө. Сәпла майпа таврәләхә вараламаçсө. Паха органикәпа сөре пуләхлатаçсө, апатлаçсө.

Паллах, Алексеевсем мал ёмөтлө шухәш-тёлөвпе пурәнаçсө. ыльәх шутне үстерөсшөн, усрама ыран

ситөлөклө. Утә, тырә хайсен сөрө синче туса илөсчө. Ситмен чух туянаçсө.

Курнавәш ял тәрәхөн территорияёнче сөр ёсөпе тәрәшакансем сахал мар. Коллективлә ял хушаләх предпрятийө кәна иккө ("Сатурн" тата "Колос"). Фермерсем те пур. Кун пек чухне аталанма кәткәсрах пек. Сук иккен. Константин Алексеев паләртнә тәрәх – пурте (сәв шутра район ертүсисем те) пёр-пёрне пулшәсәсчө, килөштерөсө ёслөсчө. Сәкә хавхалантарать, малалла талпәнма вай хушәшатъ.

Алексеевсен икө ывәлө ашшө сүлөпе кайса йөрке хуралөн тытәмөнче тәрәшәсчө, анчәх ашшө-амәшне пулшәсәси синчен манмаçсө.

Фермер хушаләхө йөркелөсен Альбина Алексеева икө сынна ёсе илнө. ыльәха юратаканскер килте те хур-кәвакал, чәх-чөп усрамәсәр пурәнаймасть.

Мәшәрө те ветеринарипе сыхәннә көнөкөсөне типтөрлө упратъ. Иртнө ёмөрөн 30-мөш сүлөнче пичетленөсө тухни те пур. "Паха кәларәм", – паләртрө хай вәхәтөнче сахал мар ыльәха сипленө кил хуци.

Ирина ПАВЛОВА.

2017 ÇУЛ – РАÇÇЕЙРЕ ЭКОЛОГИ ÇУЛТАЛАКӖ

Пулас ӑру тасалӑхра пурӑнтӑр

Раççей Президенчӗ Владимир Путин 2017 çул çĕршывра Экологи султалакӗ ятпа иртнине пĕлтернӗ хыççӑн çак ыйтупа йĕркеленӗ РФ Патшалӑх Канашĕн ларӑвне хутшӑннӑ. Ӑна ертсе пынӑ май Раççей экономикине малашне экологи ыйтӑвӗсене татса парса аталантармаллине палӑртнӑ. Мӗншӗн тесен экологие лайӑхлатасси çĕршывӑн ӑслӑлахпа технологи аталанӑвӗн стратегийӗнче (ӑна нумаях пулмасть сирӗплетнӗ) тӗп тӗллевсенчен пӗри шутланать.

Ку ӗç вӑраха тӑсӑласси куçкӗрет: 20, 30 çула е ытларах та. Анчах халех пуçӑнмасан, ытти ыйтӑва татса пама та укçа çитмест тесен яланхиллех пӗр вырӑнта тӑпӑртатса тӑрӑпӑр. Экологи ӗçне кая хӑварма юраманине Владимир Путин сахал мар тӗслӗхпе ӗнен-тернӗ. Этемлӗх тӑван тавралах умӗнче паян пысӑк парӑмра, çут çанталӑк ырлӑхепе уншӑн тӑрӑшмасӑр пӗр вӗçемсӗр усӑ кураймӑн. Сывлӑша вараланӑран тӗнчере сулсерен 7-8 миллион çын пурнӑçран уйрӑлать. Çакӑ пирӗн çĕршыва та пырса тивет. Владимир Владимирович палӑртнӑ тӑрӑх – çут çанталӑкпа пӗлсе усӑ курманран экономика тӑкакӗ султалакӑра 6 процента çитет, çын сывлӑхӗ шар курнине шута илсен – 15 процента. Çавна май атмосферӑна, юханшывсене, çĕре си-

енлӗ хутӑшсемпе сахалрах вараламалла. Пĕлтерӗшлӗ тӗллевпе пурнӑçлас тесен промышленноçа технологи тӗлӗшӗнчен çĕнетмелле. Çавӑнпа çĕршыв ертӗçи яваплӑ министрствӑсемпе ведомствӑсене промышленноçра экологи енчен таса технологисемпе усӑ курма норматив акчĕсене вӑхӑтра тата кирлӗ пулӑмсене шута илсе хатӗрлемешкӗн чӗнсе каланӑ.

"Хула халӑхӗн çур пайӗ таса мар сывлӑшпа сывласа пурӑнать. Уйрӑм çынсен тата общество транспортне пула вӑл 50-90 процент таран вараланать. Çĕр çинчи шывсен пысӑк пайне хальхи вӑхӑтра "таса мар" тата "хӑрушла таса мар" тесе хаклаççĕ. Çĕршыври халӑхӑн 7 процентне ӗçме юрӑхлӑ шывпа тивӗçтермен. Нумай регионра çĕр, тӑпра сийӗн пахалӑхӗ япӑхланать. Малашне те çут çанталӑкшӑн çурма вайпа кӑна тӑрӑшсан 2050 çул тӗлне вӑл йӑлтах сиенлӗ япаласемпе, газсемпе вараланӗ, капла пулас ӑрусем валли пурӑнма юрӑхсӑр тавралах хӑварӑпӑр. Çавӑнпа ӑна варалас шая сахалран та икӗ хут чакармалла", – палӑртнӑ вӑл сӑмахӗнче.

Производство тата йӑла каяшĕсене сиенсӗрлетес ыйтӑва та хускатнӑ. Вӗсен калӑпӑшӗ халӗ 30 миллиард тоннӑран ирет. Çӗп-çап куписем 48 пин гектар çĕре йышӑнаççĕ. Ларура Президент палӑртнӑ ыйтусемпе чылай яваплӑ министрствӑпа ведомство представителӗсем, политика партийӗн ертӗçисем хӑйсен шухӑш-тӗллевӗпе паллаштарнӑ.

Унта Чӑваш Ен Пуçлӑхӗ Михаил Игнатьев та хутшӑннӑ. Республика аталанӑвӗнче те экологи ӗçе пĕлтерӗшлӗ вырӑнта. Сулсеренхи экологи рейтингӗсен (Пĕтӗм Раççейри "Симӗс патруль" общество организацийӗ йĕркелет) кӑтартӑвӗпе вӑл яланах малтисен шутӗнче.

Тӗслӗхрен, Çĕнӗ Шупашкарти хытӑ каяшсене тирпейлекен полигон çĕршыври чи лайӑх инвестици проектӗ шутланать. Çӗп-çап тиесе куçаракан станцисене малашне Чӑваш Енӗн тӗрлӗ районӗнче те тума палӑртнӑ. Шупашкарти тата Çĕнӗ Шупашкарти шыв тасатмалли сооруженисене тӗпрен юсани те республикӑри экологи лару-тӑрӑвне лайӑхлатма май парать.

Ырӑ тӗслӗх пуриншӗн те паха

Ефремовсем

Йĕркелӗхе, типтерлӗхе, илемлӗхе юратаççĕ çав Елчӗк районӗнчи Курнавӑшра пурӑнакан Мария Александровнапа Василий Алексеевич Ефремовсем. Ара, камӑн тасалӑхра чунне кантарас килмӗ тетӗр-и? Çапла та, анчах çӗп-çапа сырма-çатрана кӑларса пӑрахакана тирпейлӗ çын теме çук пулӗ. Мӗн кӑна вӑркӑнтармаççĕ унта? Чылайӑшне сунтарма пулатӗ. Хӑшӗ-пӗри вара каснӑ йывӑç тураçĕсене те сырмана сӗтӗрет.

Çавӑн пеккисене малтанхи вӑхӑтра Василий Ефремов сахал мар асӑрхатарнӑ. Çывӑхри сырмана пӗрехмай тасатма тивнӗрен ывӑнса çитнине пытармарӗ. Çавӑн хыççӑн вӑл унта йывӑçсем лартма тытӑннӑ. Паянхи куна 28 тӗрли çитӗнет. Ку тӑрӑхра анлӑ сарӑлнисемсӗр пуçне сайра тӗл пулаканисем те пур. Тӗслӗхрен, туя, кӑвак чӑрӑш, Уссурийск кедрӗ, каштан, уртӑш тата ытти те. Пилеш, сӗмӗрт, сирень те илемӗпе савӑнтарасçĕ. Панулми, чие халӑха часах тутлӑ çимӗçпе хӑналӗç. Чӑвашсен патвар юманӗ те сулсерен вай пухать. Василий Алексеевич вӗсене тӗрлӗ çĕрте пуçтарнӑ. Шупашкарти питомникре те туяннӑ, уртӑша Мари Эл вӑрманӗнчен илсе килнӗ. Сырмари ращана листовниçӑпа тата ытти йывӑçтӗмпе пуянлатасшӑн.

"Лартнисем пурте тымар янӑ-и?" – кӑсӑкланатӑп пуçаруçӑран. "Хӑрнисене çĕннипе улӑштарса тӑнӑ. Лӑсӑллӑ йывӑçсем хӑйӑрлӑрах çĕре кӑмӑлласçĕ. Уйрӑмах хыр йывӑрӑн аталанать. Тымарӗ ачаш, лартнӑ чух кӑшт авӑнса хыр вӑйсӑрланать", – палӑртать арçын.

Вӗсене вӑл кунсерен шӑварнӑ, карта тытса хӗтленӗ.

Ырӑ ӗçе малалла тӑсас килет унӑн. Çак вырӑна сулсерен илемлетес, çĕнетес тӗллевпех сак вырнаçтарнӑ. Ахӑртнех, сӗтел те тупӑнӗ. Кунти илемпе ватӑсем те, çамрӑксем те киленме

пултарчӑр. Василий Алексеевич кану кӗтесӗ валли ят шыратӗ. Тен, вӑл "Юрату сӑмсахӗ" пулӗ е урӑх ятлӑ.

Суллахи вӑхӑтра сырмара чечек те ешерет. Мария Александровнӑн алли çӑмӑл. Нумай сул ӗсекенскерсем, кӑнкӑвакскерсем, инçетренех илӗртеççĕ.

Çӗп-çапа тасатса сунтарман, йывӑç лартмашкӑн çĕр хатӗрлемен пулсан çак илем пулӗччӗ-ши? Ырӑ тӗслӗх кӑтартнӑ Ефремовсене çакӑншӑн тав тумалла мар-и? Халӗ хӑйсене "тавтапуç" текенсем йышланнине асӑнать кил хуçи. Малтан вара: "Сире çĕр çитмест-и?" – тесе калакансем те тупӑннӑ. Çут çанталӑка, тавралаха тасалӑхра тытасси çав вырӑнта пурӑнакансенчен килнине халӑх ӑнланса пыни савӑнтарать Ефремовсене. Çӗп-çапа сырмана тӑкнӑ чух çын "мӗн хӑтланатӑп-ха" тесе шухӑшлама тӑрӑшмасть. Ӑна тасатса типтерленӗ хыççӑн тин унӑн варалама хӑю çитмест.

Тен, йӑнӑшатӑп та. Тепӗр çĕрте ырӑ ӗçе пач шута хуманине те илтетӗн. Йывӑç лартнӑ чух пӗри куçтармалла урапапа çӗп-çапа яланхиллех сырмана тӑкма пынине Василий Алексеевич хӑй те асӑрханӑ. Каласа ӑнлантарнӑ хыççӑн лешӗн каялла çаврӑнма тивнӗ.

Парк фонтанпа та пуянланӗ

Сырмана иккӗлле уйӑракан сулӑн тепӗр енче Ефремовсем парк уснӑ. Тӗрӗсрех, ӑна йĕркелеме çак урамра пурӑнакансем те пулӑшнӑ. Карта тытма, ытти ӗç тума пултарнӑ таран укçа панӑ. Кунти йывӑçсене сарӑмсӑр вилнӗ тӑванне асӑнса лартнӑ. Николай Андреевич Ефимов салтакра чух шыв айӗнче çӗреккен кимӗре матрос пулнӑ. Унта пушар тухнӑран ыттисемпе пӗрле сунса вилнӗ. "К-19" кимӗри инкӗк 1972 çулта пулнӑ.

Василий Алексеевич тӑванӗ ячӗпе йĕркеленӗ парка та пуянлатасшӑн. Ларса канма беседка вырнаçтарасшӑн, фонтан та ытлашки пулмӗ тет. Кунти тасалӑха та асӑрхаса, сӑнаса тӑратӗ вӑл, варалама паямать.

Курнавӑшра тавралаха симӗслентерекенсем тата та пур. Василий Ефремов Владимир Иванова асӑнчӗ. Вӑл пахчи хыçне хырсем лартнӑ-мӗн. Палӑртмалла, Ефремовсем йывӑç лартассипе тӑваттамӗш сул ӗçлеççĕ. Унсӑр пуçне ӗне усрама, сысна самӑртма, вӑкӑр ӗстерме те вӑхӑт тупаççĕ.

Федераци хыснинчен

2017 çулта экологи ӗçне пурнӑçлама Чӑваш Ене федераци хыснинчен 114 млн яхӑн укçа килмелле. Çакна федераци бюджетне сирӗплетнӗ чух палӑртса хӑварнӑ. Унпа тӗллевлӗ проекта пурнӑçлама – Шупашкар хулинчи хытӑ каяшсен купине (Питтукасси сывӑхӗнчине) пӗтерме – усӑ курӗç.

Унсӑр пуçне ÇР сул çанталӑк ресурсӗсемпе экологи министрӗ Александр Коршунов асӑннӑ тӑрӑх – федераци шыв объектӗсене сыхлас тата вӗсемпе усӑ кураç тӗлӗшпе сыхӑннӑ ӗçсене пурнӑçлама та 15,5 млн тенкӗ уйӑрма палӑртнӑ. Унпа Патӑрьел районӗнчи Çĕнӗ Ахпӗрт тата Куславкка районӗнчи Кармал ялӗсем сывӑхӗнчи гидросооруженисене тӗпрен юсамалла.

Çӑлкуçа тирпейленӗ

"Халӑхра çӑлкуç яланах пĕлтерӗшлӗ вырӑнта пулнӑ. Чи малтанах вӑл çынсемшӗн ӗçмелли таса шывпа тивӗçтерекен вырӑн шутланнӑ. Çĕр айӗнчи шыва ӗçсе çын аслӑ Çĕр-аннемӗр вайне илет тесе ахальтен каламан ватӑсем" – çапла хуҫа хуҫа Канаш районӗнчи Высоковка ялӗнчи çӑлкуç патӗнче.

Çĕнӗ сул умӗн энергетиксем (Рус-Гидро пӗрлешӗ тата Чӑваш Енри энергетике тивӗçтерекен компани) тӑрӑшнипе ялти Светтуй Троица чиркӗвӗнчен çӑлкуç патне анӑкан картлашкана металран хатӗрленӗ улӑштарнӑ. Хальхи вӑхӑта энергетиксем çапла майпа республикӑри 8 çӑлкуçа типтерленӗ.

"Çын пурнӑçӗ мӗнрен пуçланать? Шывран. Çӑлкуç вара – унӑн пуçламӑшӗ. Чӑваш Енре пӗчӗк юханшывсем, кӗлӗсем, çӑлкуçсем 3 пине яхӑн. Вӗсене управалла", – палӑртнӑ çак мероприяте хутшӑннӑ ÇР сул çанталӑк ресурсӗсемпе экологи министрӗ Александр Коршунов.

СЕМЬЕ

Каласавә сепеҗ, чунә хастар, аш пиллә, пур есе те алли пырать унан. Кирек кампа та чөкеҗ чөлхипе пуплет тейән. Сәмахәм Красноармейскинче пурәнакан Лина Суховетрюк синчен пырә.

Унна тәтәшах тел пулма тивет мана. Нихәсан та пәр-пәрне сывләх сунмасәр, сәмах чөнмесәр ирт-местпәр. Уҗа кәмәллә хәрарәмпа темән синчен те каласма пулать. «Вәхәт турта хушшине тәратнә җамрәк айәр пек малалла ыткәнәт. Акә часах 78 сул тултаратәп. Сывләх сөҗ пултәрччә», – терә вәл пәринче.

Лина Леонтьевна Тусай яләнче суралса үснә. Ашшә, Леонтий Ефимович, Упири вәтам шулта ачасене физикапа математикана вөрентнә. Тәван сөршывән Аслә вәрси пуслансан ентешемпе фронта тухса кайнә. Тәрлә сөрте сапәсма тивнә аңа. Апла пулин те тәван тәрәха ыра-сыва таврәнма май килнә. Амәшә, Мария Ивановна, емерне сөр есәпе ирттернә. Тәрлә сәлтава пула виҗә хәрне вәл пәччене пурнәсән аңлә сүлә сине каларнә. Лина йәмәкәсем – Гальәпа Роза – Шупашкарта тымар янә.

Лина вара Упири вәтам шултан вөрнесе тухнә хыҗсән Вәрнари зооветтехникумра ас пухнә. «Ун чухне ыльәх-чөрлөх фермисенче ятарлә пәлү илнә специалистсем сахалччә. Тен, җакә та мана асәннә специаль-

Ырә йывәҗән
җимеҗә паха

ноҗа алла илме хавхалантарчә», – малалла сүтелет каласу сәмхи.

1959 султа диплом илнә хыҗсән Тусай хәрә направленипе Сөпәр тәрәхне тухса кайнә. Чәваш хәрне Челябинск облаҗенче ашшән йышәннә. «Заозерный» хуҗаләхра икә сул, Лескрасов ячәллә совхозра султалак зоотехникара вай хунә. Кунтах пулас мәшәрәпе, Иван Суховетрюкпа, паллашнә. Семье савәрнә хыҗсән Чәваш Ене куҗса килнә. Пәр вәхәт иккәшә те Красноармейскинчи «Сельхозтехника» пәрлешүре тәрәшнә. Склад заведующийәнче есленә май Лина Леонтьевна куҗамсәр майпа Кашари финанс техникумәнче вөрентнә. Ун хыҗсән бухгалтер сүмәнче, тәп бухгалтерта есленә.

Вәл райони юсавпа техника предприятийәнче вай хунә тапхара уйрәммән аса илет. Пәр вәхәт ватәсен канашне те ертсе пыма тивнә аңа. Еҗри үсәмсемшән патшаләхән чылай наградине тивеҗснә. Вөсенчен чи пәлтерешли вара – «Еҗ ветеранә» медаль.

Мәшәрә пирки ашшән аса илет хәрарәм. 36 сул пәр-пәрне аңланса

пурәннә вөсем. Виҗә ывәл суратса үстернә. Шел, 60 сул тултарсан Иван Иванович йывәр чире пула вәхәтсәр сөре кенә. Лина Леонтьевна паян кәсән ывәлән сөмийпе ватләх кунәсене ирттерет, мәнүкәсемпе савәнәт. Кинәсене мухтаса: «Ылтәнәмсем», – тет.

Асламәшән еҗ-хәлне паян мәнүкәсем малалла тәсаҗсә. җакә ватә сынна чәннипех те савәнтарать. Ара, улми йывәҗсинчен аякка үкмест сав.

Татьяна БОРИСОВА.
Красноармейски районә.

ШАПА

1927-1936 сулсенче Исетерккә яләнче (ун чухне Элөк районне кенә) сөҗ 11 сынна раскулачить тунә. җав йышра аттен пиччәшә те, Савин Макаров, пулнә. Вәл 1892 султа вәтам хресчен сөмийнче суралнә. Граждан вәрси вәхәтәнче Хөрлө җар ретәнче сапәснә. Хутла лайәх пәлнә пирки полк писарә пулмашкән тивеҗснә. Атте каланә тәрәх – пәррехинче сапәсура командира амантнә хыҗсән Савин Макарович полка вәхәтләха хайән сине илсе атакана сөкленә, тәшмана хәваласа янә. Вәрҗәран таврәнсан сөр есәпе

еҗсленә. Турра өненнә май Уйкас Янасал яләнчи чиркөве сүренә, клироса та тәрса юрланә. Анчах та җакә такам чәрмантарнә пулас. Суйлав комиссийә 1930 сулхи чүк уйәхән 4-мәшәнче аңа суйлав прависөр хәварнә. Савин мучи хайән айәпә сүккине кура ыра ятне тавәрма шухәшланә. Акә унан Уйкас Янасал еҗстәвкомән Исетерккә яләнчи чухәнсен пухәвне янә сывәрә:

«Эпә Исетерккә ял краштанә Савин Макаров сакна пәлтеретәп: мана 4-мәш ноябрәнче Янасал еҗстәвком сүмәнчи суйлав комиссийә тиечукра сүрет тесе сасә прависөр хәварнә. Эпә тиечук мар, мана тиечук тәвас тесе нимле йышәнү та пулман. Ман ят чиркүре нимле хут синче те сүк. Эпә чиркөве кәмәл туртнине сөҗ сүресе. Клироса та тәрса юрланә, анчах чиркүрен тупәш илмен. 6 уйәх тиечукра пурәнәт тенә, эпә унта сүремен. Сулла – еҗси, ниҗта та тухман, хусамәрах пәлетәр. Эпә чухәнсен пухәвә үмәнче тата Совет саккунә үмәнче үкәнсе ята каялла тавәрма ман хута кәме ытатәп. Эпә Совет саккунне хирәс тәман. Хөрлө җарта та икә сул хәсметре пулнә, ниҗта та аяккалла пәрәнса сүремен. Совет саккунә мән хушнине пурне те пурнәҗлас тесе тәрәшрәм. Сапах та вәхәтра пурәнма пәлмерәм. Айәплә, каҗарәр. Ман айәпа каҗарса ята тавәрма ытатәп. җавәнпа ал пусатәп.

30.01.1931 с. Савин Макаров».

Савин мучи

Еҗстәвкомра ытәва пәхса тухма ку сыру сөҗ сителәксәр тесе шухәшланә пулас. Савин Макаровичран подписка та илнә. Акә вәл:

«Подписка

1931 сулхи 10-мәш февраләнче паратәп сак подпискәна Александровский ял еҗстәвкомне: Эпә Исетерккә яләнчи Савин Макаров текех Уйкас Янасал чиркөвне те, юрланә сөре те каймастәп. җавәнпа алә пусатәп. Савин Макаров».

Ытәва тепәр 2 эрнерен пәхса тухнә. Аңа тивеҗстерме паләртнә. Ку йышәнү Элөк райисполкомне ситнә, каярахпа – Чәваш Республикин суйлав комиссине. Вәл Савин Макарова суйлав правине тавәрса панә. Анчах та Уйкас Янасала хурав часах сөйтимен. җавәнпа та сельсовет председателә Элөк райисполкомне тепәр хут сырупа тухнә. Тепәр куннех татәклә хурав панә. Сапла вара мучие тинех суйлав правине тавәрнә. Мәнле савәннә пулә өнтә вәл уншән?

Чән та, тәванәм Турә сүртне сүреме пәрахнә. 1936 султа вара Уйкас Янасал чиркөвне те хупнә. Самана улшәннә хыҗсән вәл каярахпа тепәр хут еҗслеме тытәннә. Анчах та унта сүрекәнсен йышә самаях чакнә. Мәншән тесен хай вәхәтәнче халәха чиркүрен пистернә.

Сапла вара өлөк суйлав правине туртса илнә, анчах аңа каялла тавәрма питә асап пулнә. Халә Конституци панә правасемпе сителәклә уҗа курмастпәр. Чылайәшә суйлава та каймасть. Ман шутпа, суйлав прависемпе туллин уҗа курмаллах.

Александр МАКАРОВ.
Муркаш районә.

ЯТ-СУМ

Хайсен
еҗсәпе
телейлә

Пәррехинче Чәваш халәх писателәнчен Юхма Мишшинчен сапла ытәрәм: «Мәншән эсир суралнә Патәрел тәрәхәнчен сываҗсәсем, асчахсем тата сар сывнисем нумай?» Хуравә сапларах пулчә: «Пәла шывән сиплөхәнчен килет...»

Паллах, эпә кун сүти курнә сывма-сатараллә Шупашкар районә сөр пуләхәпе Патәрелсемпе танлашаймә, анчах та кунта еҗченлөхпе, пултаруләхпа паләрнә сывсем сахал мар. Төслөх ывәрәнне Кәшавәш тәрәхне илсе кәтартасшән эпә. Тәп усадьбәран икә сүхрәмра ывәрәснә Сопаккасси ял сывнисем пәртәвансем пек пурәнәсәҗ. Пәчәк мәйәрән тәшши тутлә сав. Чи малтанәх Анна, Екатерина, Виталий Григорьевсене асәнәсшән. Шел, ашшән, Тит Григорьевич Григорьевән, 1928-1941 сулсенче учителәте еҗсленәскәрән, ывәл-хөрәсем ситәнсе Тәван сөршывшән уҗаллә сывсем пулса тәнине курса савәнма пүрмен: 41 султи арсын вәрҗә вутәнчен тухайман.

Ашшә еҗне хөрә Екатерина тәсма шут тытнә. Вәл И.Я.Яковлев ячәллә педагогика институтәнчен вөрнесе тухнә хыҗсән Сөмәрле, Тәвай районәсенчи шулсенче еҗсленә. Пәр хушә директор сүмә пулнә, «СССР халәха вөрентес еҗ отличникә» ята тивеҗснә.

Григорьевсен сөмийнче чи асли – Анна Титовна. Ун пирки уйрәммән каламалла. Акә мәнле йөркәсем сывнә ун пирки Шупашкарти агрегат завочән «Рабочая жизнь» хаҗатра: «Еҗлөх Хөрлө Ялаз орденән кавалерә Анна Титовна Григорьева пирән заводра 22 сул еҗлет. Вәл – механика цехәнчи таваттәмеш разрядлә токар. 1958 сулхи марта вәл Шупашкарти тракторсем валли запас пайәсем тәвакан завода (халә агрегат завочә) тәрлә еҗ пурнәҗлакан пулса ывәрәсәт. Икә султан механика цехне куҗать, токарь специальносене алла илет. Кәсөх пултаруләхәпе арсынсене те хыҗа хәварать. Тепәртакран ку асталәха 15 сәмрәка хәнәхтарать.

1966 султа вәл «Коммунизмла еҗ ударникә» ята тивеҗсет. Аңа чикә леш өнчи сөршывсене асатмалли продукцисене туса хатәрлеме шанаҗсә. А.Григорьева асталәнә деталәсене каялла тавәрса пани пулман. Вуннәмеш пиләксүлләх планне Анна Титовна чылай малтан пурнәҗлать...»

1981 султа вара аңа Ленин орденәпе чысланә. Паллах, асәннә завода еҗе ывәрәснә чухне вәл хәсан та пулин икә орден, медаль илесси пирки шухәшламам та.

Анна Титовна шәллөпе, Виталипе, пәр вәхәт Чәваш Республикин Шалти еҗсен министрствинче пәрле еҗслерәмәр. Вәл, «сиччә виҗсе пәрре касаканскер», сәмаха пули-пулми персе ямастчә. Виталий Титович ун чухне политикапа воспитани пайән аслә инструкторөччә. Пултаруләхәпе опыте кура аңа тепәртакран Мускав районәнчи паспорт уйрәмне ертсе пыма шанчәс. Виталий Григорьев майор яваплә еҗре тивеҗслә канәва тухиччене тәрәшрә. Пенсире те алә усса лармасть ветеран, хурал тытәмәнче еҗлет.

Ункә шывә Сопаккассинчен виҗә-тәватә сүхрәмра сөҗ юкса ывртать. Юхма Мишши Пәла шывә сиплө тенипе пәртәван Григорьевсене ләпкән юхакан Ункә та сирәп вай-хал, тарән ас-тән парнеленә тешән эпә.

Александр МОКИН.
Шупашкар хули.

ХҮТЛӘХ

Сәмәлләхҗәсенә – укқан компенсаци

Чәваш Республикин Министрсен Кабинечән 2016 сұлхи раштав уйахән 29-мәшәнчи йышәнәвәпе (596 №) килешүллән 2017 сұлхи кәрләч уйахән 1-мәшәнчен пусласа уйрәм категорияне кәрәкән граждәненә (ёс ветеранәсенә, тыл ёсчәненә, репрессие пула шар курнисенә, вәрҗә участникәсенә, инвалидсенә, салтак арәмәсенә, сәпәсусенә хутшәннә ветерансенә, радиация пула инкәк түснисенә) ЧР территориянчә сұл сүреме каякан такака укқан саплаштарас тәләшпә патшаләх пулашәвә парас йөркенә сирәпләтнә. Җакә хулар иобщество транспорчәпә е хула сүмәнчи маршрутсенчи (ЧР транспорт тата сұл-йөр хушаләхән министрствичи сирәпләтнинә кура) автомобиль транспорчәпә сүрекенсенә пырса тивет.

Укқан компенсацие кварталта пәр хут тәләсчә (кусарса парасчә). Унпа транспортпа пәр уйах сүремелли билет илме е ятарлә карттәна уксапа тултарма каякан хақан 20 процентне саплаштарасчә. Анчах уйахра 150 тенкәрен ытла мар.

Компенсацие илмешкән сәмәлләхҗәсен квартал вәсләнсен тепәр уйахән 15-мәшәччен хайсем пурәнәкан вырәнчи социаллә хүтләх уйрәмне сәк документсемпә каймалла:

1. Хулар иобщество транспорчәпә сүрәнәшән такака саплаштармашкән компенсаци илме – заявлени, граждәнин кам пулнинә тата аҗста пурәннинә ёнентерекән документ копийә, пәр уйах сұл сүремелли билет;

2. Хула сүмәнчи маршрутчи автомобиль транспорчәпә сүрәнәшән такака саплаштарма – заявлени, граждәнин кам пулнинә тата аҗста пурәннинә ёнентерекән документ копийә, пәр уйах сүремелли билет (2017 сұлхи раштав уйахәшән – билетпа унән копине кәтартмалла).

Түлевсәр пулашу майәсенә анләлатнә

2017 сұлхи кәрләч уйахән 1-мәшәнчен пусласа Чәваш Республикинчә түлевсәр право пулашәвәпә тивәстерес ёсән пәр пайне ЧР Ёслев тата социаллә хүтләх министрствин "Социаллә пулашу паракан центр" хысна учрежденине шанса панә.

Җавна май социаллә хүтләх уйрәмәсем түлевсәр право пулашәвә илме ирәк пур граждәненә сәмахла каласа тата сырса право тәләшәнчен консультаци парасчә, заявлени, сәхав тата ытти документ хәтәрләме пулашасчә (тавәс, административлә, пәтәмәшлә юридикци судне сүрмалли, апелляция, кассаци заявлениәсенә, надзор сәхавәсенә түлевсәр право пулашәвә паракан адвокатсем хәтәрләсчә). РФ граждәненә интересәсенә патшаләх тата муниципалитет органәсенә, организацисенә хүтәләсчә.

Социаллә хүтләх уйрәмәнчә сәк тәлләвпә сыннан заявлени сүрмалла, паспорт, түлевсәр право пулашәвә илме ирәк пуррине сирәпләтәкән документсем (семье ситмен пурнәсә пурәннинә ёнентерекән справкәсәр пуснә) тәратмалла.

ПАХЧАҖА

Ветә шәнаран хәпма

? Хәллә яланах симәс сухан лартса үстеретәп. Анчах мана ветә шәна канәс памасть. Тәпра сине лавр сұлси, армути, ыхра та хуратәп, марганцовка шәвекәпә шәваратәп. Шел, ветә шәна сәв-сәвах ёрчет. Унран мәнле хәпмалла-ши?

Л. СЕМЕНОВ.
Красноармейски районә,
Йүскасси ялә.

Пүлөмре ешәл симәс үстерме лайах тәпра кирлә. Симәс сухан валли тәпра, субстрат (вак чул е керамзит, хайяр) каять. Субстратпа усә куриччен аңа вәри марганцовка шәвекәпә йәпетмеллә, унтан таса шывпа сүмалла.

Ветә шәнаран хәпма халәх меләпә усә курмалла.
✓ Сиенленнә тәпрапа марганцовка шәвекәпә шәвармалла (сүтә кәрен тәслә кирлә, унсәрән тымарне сунтарса яма пулать).

✓ Апельсин хуппине савәтри сәре вармалла.

✓ 4 шәрпәк пәрчине күкәрчәпә тәпрапа чикмеллә, шәвармалла. Тепәр кунне шәрпәк пәрчине тәрәслемеллә: күкәрчә пәтсен сәннипә уләштармалла. Эрнерен хуртпа вет шәна пәтмеллә.

✓ Вицә шәл ыхрана турса чүлмек хәррипә хумалла.

✓ Пүлөмри үсентәрана хушәран кәштах сүпән ирәлтернә шывпа шәвармалла.

✓ Блендәрта 3 пус ыхрана вәтетмеллә, 1 л шывпа хутәштармалла. 4 кунран шәвекә сәрхәнтармалла, унпа үсентәрана сирпәтмеллә, тәпрапа йәпетмеллә.

✓ Тәпра сине йывәс кәл сапмалла. Ветә шәна түрех сүхалать. Ситменнине кәл паха удобрени шутланать.

✓ Үсентәранпа юнашар сүпсәнчәк хут (липучка) сәкмалла.

Халәх мелә те пулашмасан хими хутәшәпә усә курма тивет. Вәсенә лавккара туянмалла, инструкции сирәп пәхәнмалла.

Малашне хурт-кәпшанкә ересрен үсентәрана ытлашши шәвармалла мар. Малтан савәтри тәпрапа тытса пәхәр. Йәпә пулсан шыв сапма тәхтамалла. Лайах дренаж хәтәрләни тәпрапа йүсәхмә памасть, тымара сәртмәст, хурт-кәпшанкә та ёрчәмәст. Чүлмекри сәре кәпкәлатни тымара кислородпа пуянлатать, вәл сәртмәст.

Хәсан акмалла?

Калча килтех ситәнтеретәп. Унччен томат, пәрәс, баклажан нарәс уйахән сүрринчә акнә. Пәррехинчә кәрләч уйахән вәсәнчә те акса пәхрәм. Калча маларах шәтса тухрә. Анчах сүтә сителәксәррипә вәл йөркәллә аталанаимарә. Сәванпа вәрләха пуш уйахән пусламәшәнчә аксан лайахрах. Чи малтан баклажанпа пәрәс вәрләхәсенә лартмалла.

Томата пуш уйахән вәсәнчә акмалла. Капла тусан калча ытлашши ситәнмәст. Йәран сине кусарса лартма меллә. Пәрәсәпа баклажана пуш уйахән пусламәшәнчә е уйах вәсәннә чухне акма юрать. Кун пек тусан үсентәрана сүтә сителәклә, тунитә сирәпрех пулә.

Паллах, калчана теплицәна, парнике е йәран сине кусарса лартнинчә те килет. Енчәнен йәран сине лартма хәтәрләсен вәрләха ака уйахән пусламәшәнчә аксан та ёлкәрме пулать. Үсентәрана ытларах сүмәк вәхәтәнчә кусарса лартасчә. Калчана аталанса ситме 50-60 кун кирлә.

Диана САБИТОВА.

Сухан вәрттәнләхәсем

1 Сухана ниҳәсан та вицә сұлтан ытла пәр вырәнчә лартма юрамасть.

2 Аңа томат, кавән, хәяр вырәннә лартмалла.

3 Сухан йәраннә сәрәк тәпри, тисләк хывмалла мар. Унсәрән пахча-сүмәсә кәппа чирә пәтерет.

4 Вәрләх диаметрә 1-2 см пулмалла.

5 Лартиччен аңа 2-3 эрне хәртмеллә. Сәвна май сүхана батарей сүвәхне вырнаштармалла. Анчах

ытлашши вәри пулни те сиенлә.

Йәран сине лартас умән ашә марганцовка шәвекәнчә (сүтә кәрен тәслә) 7-10 минут тытмалла, унтан түрех сивә шывпа сүмалла, лайах сәрхәнтармалла. Йәрана маларах тәварлә шывпа сапмалла (10 л шыва 3 апат кашәкә тәвар).

6 Сухан касси ансәр пулмалла, 25 сантиметран ытлашши мар. Пахча-сүмәсә хушши – 7-8 см, тарәнәшә – 2 см.

СЫВЛАХ

Пәру пәверәпә

? "Белокровие" текен чиртен мәнле сипленме пулать-ши? Лидия ПЕТРОВА. Комсомольски районә.

Ку чирпә ман атте чылай вәхәт нушаланчә. Эпир нумай меслетпә усә куртәмар. Вәсенчәнен пәринчә паллаштарас килет.

Пәру пәвернә чәрәллә пысәках мар татәк туса касмалла, 5-10 сәккунта кәшт тәвар хушнә вәрекен услам сәва ямалла. Пәверән сиелти сийә кәна кәшт "типмеллә", ытти чәрә юлмалла. Аңа

эрнере пәр хутчәнен кая мар симеллә, сәк вәхәтра панулмипә, асәрхан майәрәпә, гранатпа нумай апатланмалла.

Больницәра выртнә чух (тухтәрсем аңа юн ячәс) аттенә сәпла сиплерәмәр. Сәкән хысчән вәл тата 40 сұл пурәнчә, 90-ра бронхита пула пурнәсран уйрәлчә.

Светлана МОСТОВА.

Пыл шәрши вәй парать

Пыл шәрши ыра та тутлә кәна мар, сынна вәй-хәват та парать, организмә сирәпләтәт, чирсенә сиплет, пус ыратнинә ирттерет, лайах сүвәрттарать. Уйрәмах вәл сывлав, чәрә чирәсемпә аптракансемшән усәллә.

3 литрлә банкәна сүрри таран пыл тултаратәп (ытларах е сахалрах – пәлтәрәшлә мар, сывләш сывласа илме кәна вырән хәвармалла). Ун хысчән аңа капрон виткәсәпә хуплатәп. Пыл савәтне сулхән вырәнчәна упрасан аван.

Сывлас умән меллә вырнасәса ларатәп. Банка виткәсәне усәтәп та унти сывләша май килнә таран хәвәрт сывласа илетәп (сәмсапа). Унтан савәта түрех хуплатәп, сывләша тытса тәратәп, ун хысчән майәпен, вәраххән сывласа кәларатәп. Сәкна банка умәнчә тумалла мар, унти пылан яланах таса пулмалла. Хәнәхнәсемән тарәнраххән сывласа кәларма тәрашмалла.

Мана, инфаркт туссә ирттернәскәре, сәпла сывлани пулашәт. Тен, инсульт пулнә сынсенә те пулашә.

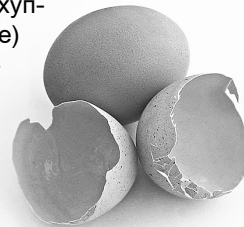
Николай КИРИЛЛОВ.

Асәрхаттарни: халәх сәнекән сывату меслечәсемпә усә куриччәнен тухтәрпа канашласа пәхмалла.

Аллергирен – сәмарта хуппи

Чәх сәмартинә лайах сүса пәсәрмеллә. Сивәнсен тасатмалла, шалти хуппи сүмәнчи сие сүмеллә. Савәта хумалла, 2-3 сәхет типәтмеллә. Плита е хәвел сине хума юрамасть. Ун хысчән фарфор савәтра сәнәх пуличчәнен түсә вәтетмеллә. Пәр сәмарта хуппинчәнен 1 чей кашәкә сәнәх тухать. Аңа лимон сәткәнен темисә тумламәпә хутәштармалла. Ун вырәннә лимон йүсәкәпә е сәра сокәпә усә курма юрамасть. Ситәннә сыншән кунне пәр сәмарта хуппи сителәклә. 6 уйах тултарнә ачасенә кәшт кәна (сәсә вәсәпә) памалла. Асләраххисем валли вицәнә үстермеллә (апата хушмалла). Аңа түрех е темисә пай туса пәр кун хушшинчә симеллә. Сәпла темисә эрне сипленмеллә.

Цитрус сүмәсәсенчәнен аллерги пулсан та сәк рецәпт юрәхлә. Мәншән тесен сәмарта хуппипә хутәшнә хысчән лимон пахаләхә сәнелет.

Сухәрлә нуски сиплерә

Манән ура шәнатчә. Урамра 10 минутран ытла сүреймәстәмчә. Кәсхинә вәл ашәнса ситмәсәр те сүвәраймастәм. Сұлла та сәм чәлхана ураран хывман. Пәр вәхәт сиплентәм, анчах питех пулашмарә. Ура тупанә туйми пулчә. Сәкән хысчән сүрәхән сухәрлә сәмәнчәнен сүхнә нуски усәллә пулни сынчәнен илтәрәм. Унпа пәр вәхәт сүресен тин урари юн чупма пусларә. Иккәмәш сұл тәхәнәтәп, хама пите лайах туятәп.

Татьяна ТЕРЕХОВА.

Сәрулмипә чакартәм

Юн пусамә үснинә сәрулмипә те сиплещә. Мана сәк меслет пулашрә. Сәрулми хуппине пәсәрмеллә, шәвекнә кунне 1/3 стакан вицә хут ёсмеллә. Сәпла сипленме тытәнсан юн пусамә 180/120 кәтартуран 140/90-130/80 таран чакрә.

Лидия ГЕРАСИМОВА.

ГОРОСКОП

Хёрлэ Автан мёнпе савантарё?

Китай календарёпе килешүүлән 2017 сулхи кәрләчән 28-мёшенчен Хёрлэ Автан сулэ пусланать. Енчен те эсир хастар, теветкеллэ пулсан султалак хушинчен пулашу пулатех. Саван пекех Автан явалла сынсене те килештерет. Чәркәшшисене вара таккама та пултарать.

ЙЕКЕХҮРЕ. Хумханни, пәлханни сире ёсре пулашу кумест. Сакна асра тытәр. Мёншён тесен төрлэ ыйту хускатна май Йёкехүрене хутран-ситрен Автан таккаса та илет. Юратура арәслан пек кёрешме хатёрленёр. Ёс нумай пулэ, анча шалу сире тивёштермё.

ВӘКӘР. Түсөмлэ Вәкәр ёсри үсөмпе саванать. Сывләхэ те сирёп унән. Юрату сөнөрен вутхөмпе сунма тытанать, ана телей күрет. Мәшәрсәр Вәкәрсем сөмье саварасси пирки чәнласах шухәшлащә.

ТИГР. Ёслэ Тигршән ыра хыпарсем султалак вёсөнче пулэс. Хәтсәрләха кәштах түсөме тивет. Юратури йывәрләх кёркуннеччен тәсәлэ. Уйрәлма шут тытнисен ёсө вёслесен аванрах. Мёншён тесен султалак вёсөнче Автан сире кётмен пулампа хавхалантарё. Ытларах ёсри үсөмсемпе саванса пурәнәтәр. Асра тытәр: кәткәс вәхәтсем иртёс. Эппин, малашне хастарлә, хыт утәмлә пуләр!

КРОЛИК. Әнәсуллә Кроликән кәсал аппетита чакарма тивет, мёншён тесен Автан ку сул чән-чән паттәр пуласшән. Саванпа та вәл никама та сул парасшән мар. Экономикәри лару-тәру Кроликшән чаплах мар. Сивёч ыйтәва татса пама хәюлләрах пуләр. Ура сөнче сирёп тәракан Кроликшән султалак аван иртё.

АСТАХА. Хастарләха Автана килешме тәрәшәт, анчах лешё ана сунатне тәсса памасть. Сав вәхәтрах кансёрлемест те. Юратура ләпкәләх хусаланать, анчах юпа уйәхөнчен пусласа пәшәрханмалли те тупәнәт. Пөлөшёрсем сире шанми пулэс. Ёс вырәнне уләштарма ёмөтленекенсем кёркунне үсөмсемпе саванёс.

СЁЛЕН. Сире әслә, туйәмлә пулнишён кәмәлләсчә. Сак паха енсене кура сирён пата сынсем туртәнащә. Сөмьере юрату сирёппенет. Савни шыракансем те хәйсөм валли мәшәрсөм тупёс. Профессире лайәх улшәнусөм кетёсчә, ёс укси те хушәнәт.

ЛАША. Усә кәмәллә Лашасен Автанпа тупәшма, әсталәха кәтартма тәрәшмәлла мар. Витөмлэ, пәллә сынсөмпе туслашма ан васкәр. Мёншён тесен сакә Автана килешмөст. Лашасен султалак тәршшөпөх сәпәйләхпа пәләрсә тәмәлла. Шухәшланә плансем йывәрпа пурнәсәнащә. Юратура кевёсү чәрмантарать. Раштавра лару-тәру улшәнәт. Ёсре пусләхсөмпе хирёсөвө көме ан тәрәшәр.

КАЧАКА. Уншән әнәслә султалак! Ана пур сёрте те асәрхәсчә, мөроприятисене чөнещә. Кирлэ, кәсәклә пуләма сиктерсе хәварма ан тәрәшәр. Ёсре сире лайәх кәтартусөм кетёсчә. Тимлөх

тата дисциплина пирки ан манәр.

Йәха тәсма ёмөтленекенсене Автан төлөнтөрмөшсөмпе савантарё, савнисене пөрлөштерё.

УПӘТЕ. Сирён султалак иртсө кайрө, анчах та сакә канмаллине пёлтермөст. Ёс тата укса-тенкө пирки шухәшлама пәрахмәлла мар. Вәй-хала ан шөллөр, малашләхран ан хәрәр. Султалак вёсөнче вара Упәтөшөн әнәсу пулатех.

АВТАН. Хәйён вәйне пур сферәра та төрөслөсө пәхма пултарать. Сире туләх султалак кётет. Характера кура хирёшәрәва ан хутшәнәр. Юратура та әнәсу сөс пулэ. Укса-тенкө ситсө пымасть-и? Эппин, саврәнәсулләрах пуләр, пөтөмпөх сирён алләрта. Асра тытәр: кәсалхи кётменлөхсөне эсир ырләха савәрма пултаратәр.

ЙЫТӘ. Ырә шухәшсөне, плансөне пурнәсә кётмөлли вәхәт. Анчах вөсөм пирки никама та ан каләр. Пуләшас шухәшлисөм хәйсөмөх тупәнөс. Сывәх сыннәрсен сывләхне асәрхәсә тәрәр. Ёсре үсөмсем савантарёс, пәләртнә плансенчен каялла ан чакәр.

СЫСНА. Тухәслә сул кётет сире! Юратура кётмен улшәнусөм, әнәсуллә самантсөм пуласчә. Профессире үсөмсем кетёсчә. Сывләх төлөшөпе те лайәх султалак пулэ.

ТЭПЕЛ

Шәла пуләпа пахчәсимёс

Кирлэ пулать: 1,5 кг шәла пулэ (суда), 3 пылак пәрәс, 3 помидор, 1-2 пус сухан, кишөр, 50 г услам су, 5 апат кашәкё үсөнтәран сәвё, 1 апат кашәкё томат пасти, лавр сулси, симёс укроп, петрушка, тәвар, пәрәс.

Пулла тасатмәлла, касмәлла, тәвар сапса сур сөхөт лартмәлла. Сухана – вөттөн, пәрәса шултран турамәлла, кишөре теркәпа хырмәлла, томат пастипе пәшәхламәлла.

Пулә касәкне үсөнтәран сәвөпе сөрмөллө, тарән сәтманә хумәлла. Пәрәс сапмәлла, лавр сулси, услам су, сүхөт турәнә помидор хушмәлла. Духовкәра 40 минут пәшәхламәлла. Пишөс умён 5 минут маларах пахчәсимёс хутәшне хумәлла, вөттөн турәнә ешөл сөмёс сапмәлла.

Кәмпә кукалө

Кирлэ пулать: 0,5 кг чөрө кәмпә (кирек мөнли те юрать), 2 пус сухан, үсөнтәран сәвё, тәвар, 2 стакан сәнәх, 150 г маргарин, 2 апат кашәкё әшә шыв.

Кәмпәна лайәх сөмәлла, турамәлла, үсөнтәран сәвөпе әшәламәлла (сәвё сахал кирлө). Ытлашши нүрөк пәсланса пөтсөн вөтөтнө сухан ямәлла, саралса хөреличчен тытмәлла. Алпанә сәнәха ирёлтернө маргаринпа хутәштармәлла, шыв хушса сөмсө чуста сәрмәлла. Салфөткәпа хупласа 1 сөхөт лартмәлла. Чустана йөтөрлөмөллө, формәна вырнаштармәлла. Сиелтен кәмпә ху-

мәлла. Вөри духовкәра 20-25 минут пөсөрмөллө.

Пөвөртөн

Кирлэ пулать: 1 кг ёне выльәх пөвөрө, сәмәрта, 2 шәл ыхра, 1,5 чөй кашәкё тәвар, 1 чөй кашәкё апат соди, савән чухлөх сахәр, уккус, сәнәх, үсөнтәран сәвё.

Пөвөре 2 см хуләнәш касмәлла, сурхәхөнчен тасатмәлла. Сәмәртана тәварпа, сахәрпа, вөтөтнө ыхрапа хутәштармәлла. Пөвөре маринада ямәлла, уккуспа сүнтернө апат содипө хутәштарса 12 сөхөт лартмәлла. Сәнәхпа йәваләмәлла, үсөнтәран сәвөпе әшәламәлла.

- ❖ Чустана е крема ванилин хушнә чухне кәштах әшә шывпа ирёлтермөллө. Сакә ыра шәрша чустара пөр пек сарәлма пуләшәт.
- ❖ Плитана, духовкәна, кастрюлө тасатмәлли хутәша килтөх хатөрлөме пулать: 1/4 стакан апат содине 2 апат кашәкё водород перөкисөне хутәштармәлла. Вараланнә вырәнә хутәшпа сөрмөллө, 15 минутран сөмәлла.

Сөнө султи сөнөлөхсөм

● 2017 султан пусласа патшаләх тата муниципалитет служащийсөн пенси сулэ үсет: хөрарәмсен – 63, арсынсен – 65 сулччен.

● Кәсалхи нарәс уйәхөн 1-мөшөнчен страхлав пенсине индексацилөсчө. РФ Пенси фончө пәләртнә тәрәх – вәл 5,8 процент үсө. Анчах сакә ёсөмөмө пенсирөсөне сөс пырса тивөт.

● Кәрләч уйәхөн 9-мөшөнчен пусласа вара пөтөм пенсионер 5-шөр пин тенкө укса (пөр хутчөн) илет. Ана пенсипө пөрлө парасчө. Сак пуләшәва Ращөйрө пурәнәкансөм сөс тивөсөсчө.

● Ёслөкөн пенсионерсөмшөн те ыра хыпар пур – сурла уйәхөнчө вөсөн пенсине сөнөрен шутлөс. Вәл нумайран та 3 балл е 235 тенкө чухлө үсө.

● Кәсал сөршыври пенсионерсөн шутнө 600 пин сын хушәнө. Вөсөн пөтөмөшлө йышө 43,9 млн ситө.

● 2017 султа Ращөйрө автомобиль хакө пәләрмәллах үсө. Экспертсөм пәләртнә тәрәх – ытларах ют сөршывра кәларнисөм хакланөс. Савна май туянакансөн шучө те чакө.

● 2017 сулхи утә уйәхөнчөн ёс уксин чи пөчөк виши 7500 тенкөрөн 7800 тенкө таран пысәкләнө.

● Ял хусаләхөнчө 30 сулран кая мар ёслөнө сынсөне федераци саккүнөпө килешүүлән пенси сөмнө 25 процент хушса тұлөсси кәсал та тивөсчөст. Мөншөн тесөн әна 2020 сулччөн «шәнтәс хунә».

● 12 сула ситиччөнхи ачасөне автөмобильпө илсө сүрес төлөшөпе сулйөр правилисөне улшәнү кёртнө май кәсалхи кәрләч уйәхөн 1-мөшөнчөн сөнө йөркө вәя көрөт. 7 сула ситиччөнхи шәпәрлансөне салонра пөр минута та пөччөн хәварма юрамасть, 500 тенкө штрафласчө.

● Сөнө султан 7 султан асләрах ачасөне сәмәл машинән хысалти ларкәчөнчө автокрөспөсәрах илсө сүрөмө юрать. Анчах та 12 сула ситиччөнхи ачасөне малти ларкәчөра илсө сүрөнө чухне ача-пәча кресли пулмәллах.

● 2017 султа сәра-эрөх, табак, эмел, топливо, транспорт сәмәлләхөсөм, коммуналлә пуләшу ёсөсөн тарифөсөм үсөсчө. Сәмахран, сәра-эрөх, табак хакө 20-45 процент хәпарө.

● Амәшөн капиталнө 2017 султа та индексацилөмөсчө (2020 сулччөнөх). Унән виши кәсал 453026 тенкөпө танлашәт. Ана юлашки хут 2015 султа индексацилөнө. Ун чухне сертификат хакө 429 пин тенкөрөн 453 пин тенкө таран үснө. Пөлөмө: 2007 султа унән виши 250 пин тенкө пулнә.

УЙӘХ КАЛЕНДАРЁ

Число, кун	Кәрләч, 12 – кёснерникун	Кәрләч, 13 – эрнекун	Кәрләч, 14 – шәмәткун	Кәрләч, 15 – вырсарникун	Кәрләч, 16 – тунтикун	Кәрләч, 17 – ытларикун	Кәрләч, 18 – юнкун
ХӨВЕЛ	тухать	8.15	8.14	8.13	8.12	8.11	8.10
	анать	15.43	15.45	15.47	15.49	15.50	15.52
Кун тәршшө	7.28	7.31	7.34	7.37	7.39	7.42	7.45
УЙӘХ	тәхри	тулли уйәх (14.33)	катәлса пырать	катәлса пырать	катәлса пырать	катәлса пырать	катәлса пырать
	күнө (12 сөхөт төлне)	15-мөш кун	16-мөш кун	17-мөш кун	18-мөш кун	19-мөш кун	20-мөш кун
		Рак пәллинчө	Арәслан пәллинчө	Арәслан пәллинчө	Хөр пәллинчө	Хөр пәллинчө	Хөр пәллинчө
							Тараса пәллинчө

2017

ЯНВАРЬ • КӱРЛӱЧ

ТН	2	9	16	23	30
ЫТ	3	10	17	24	31
ЮН	4	11	18	25	
КҢ	5	12	19	26	
ЭР	6	13	20	27	
ШМ	7	14	21	28	
ВР	1	8	15	22	29

ФЕВРАЛЬ • НАРӱС

ТН	6	13	20	27	
ЫТ	7	14	21	28	
ЮН	1	8	15	22	
КҢ	2	9	16	23	
ЭР	3	10	17	24	
ШМ	4	11	18	25	
ВР	5	12	19	26	

МАРТ • ПУШ

ТН	6	13	20	27	
ЫТ	7	14	21	28	
ЮН	1	8	15	22	29
КҢ	2	9	16	23	30
ЭР	3	10	17	24	31
ШМ	4	11	18	25	
ВР	5	12	19	26	

АПРЕЛЬ • АКА

ТН	3	10	17	24	
ЫТ	4	11	18	25	
ЮН	5	12	19	26	
КҢ	6	13	20	27	
ЭР	7	14	21	28	
ШМ	1	8	15	22	29
ВР	2	9	16	23	30

МАЙ • ҢУ

ТН	1	8	15	22	29
ЫТ	2	9	16	23	30
ЮН	3	10	17	24	31
КҢ	4	11	18	25	
ЭР	5	12	19	26	
ШМ	6	13	20	27	
ВР	7	14	21	28	

ИЮНЬ • ҢӱРТМЕ

ТН	5	12	19	26	
ЫТ	6	13	20	27	
ЮН	7	14	21	28	
КҢ	1	8	15	22	29
ЭР	2	9	16	23	30
ШМ	3	10	17	24	
ВР	4	11	18	25	

ИЮЛЬ • УТӱ

ТН	3	10	17	24	31
ЫТ	4	11	18	25	
ЮН	5	12	19	26	
КҢ	6	13	20	27	
ЭР	7	14	21	28	
ШМ	1	8	15	22	29
ВР	2	9	16	23	30

АВГУСТ • ҢУРЛА

ТН	7	14	21	28	
ЫТ	1	8	15	22	29
ЮН	2	9	16	23	30
КҢ	3	10	17	24	31
ЭР	4	11	18	25	
ШМ	5	12	19	26	
ВР	6	13	20	27	

СЕНТЯБРЬ • АВӱН

ТН	4	11	18	25	
ЫТ	5	12	19	26	
ЮН	6	13	20	27	
КҢ	7	14	21	28	
ЭР	1	8	15	22	29
ШМ	2	9	16	23	30
ВР	3	10	17	24	

ОКТАБРЬ • ЮПА

ТН	2	9	16	23	30
ЫТ	3	10	17	24	31
ЮН	4	11	18	25	
КҢ	5	12	19	26	
ЭР	6	13	20	27	
ШМ	7	14	21	28	
ВР	1	8	15	22	29

НОЯБРЬ • ЧӱК

ТН	6	13	20	27	
ЫТ	7	14	21	28	
ЮН	1	8	15	22	29
КҢ	2	9	16	23	30
ЭР	3	10	17	24	
ШМ	4	11	18	25	
ВР	5	12	19	26	

ДЕКАБРЬ • РАШТАВ

ТН	4	11	18	25	
ЫТ	5	12	19	26	
ЮН	6	13	20	27	
КҢ	7	14	21	28	
ЭР	1	8	15	22	29
ШМ	2	9	16	23	30
ВР	3	10	17	24	31

Хавасла каникулӳн хурлахла кунӳсем

Хӳллехи каникул вӳхӳтӳнче тухтӳрсен республикӳри 14 515 ҫынна силеме тивнӳ. 9 288-ӳшӳ патне «васкавлӳ пулашу» ҫӳнтернӳ, 2372-шне госпитализациленӳ. Пиротехника 4 арҫынна амантнӳ. Эрех ӳссе 29-ӳн наркӳмӳшланнӳ, 1 ҫын вилнӳ. Ҫул-йӳр аварийӳнче 58-ӳн инкек тӳснӳ. Шартлама сивӳре 23-н шар курнӳ, 8-ӳн пурнӳҫран уйрӳлнӳ. Пушарта 6-н ҫунса вилнӳ. Чӳваш Енри право хуралӳ пӳлтернӳ тӳрӳх – кӳҫал пӳрремӳш хут Ҫӳнӳ ҫул уявӳсенче ҫынна вӳлернӳ тӳслӳх пулман.

Шартлама сивӳре

Пӳрремӳш инкек Хӳрлӳ Ҫутай районӳнче сиксе тухнӳ. Кӳрӱч уйӳхӳн 1-мӳшӳнче тӳван килӳнчен пӳр ҫухрӳм аякра 83 ҫулти хӳрарӳм виллине асӳрханӳ. Хӳрӳ каланӳ тӳрӳх – амӳшӳ ирхине уҫӳлма тухнӳ иккен. Анчах каялла таврӳнма вӳй-халӳ ҫитеймен-мӳн. Тепӳр кунне Тӳвай салинче 51 ҫулти арҫын ӳтне тупнӳ. Вӳл та инкеклӳ вырӳнтан инҫех мар пурӳннӳ. Анчах вилӳм ҫави ӳна вӳҫертмен.

Кӳрӱч уйӳхӳн 4-мӳшӳнче Етӳрне районӳнчи Мӳн Ҫурашра пурӳнанан 83 ҫулти хӳрарӳм пурнӳҫӳ килӳ умӳнчех татӳлнӳ. Вӳл ури ыратнипе аптранӳ, ҫавна май утма кансӳр пулнӳ. Ахӳртнех, ҫакӳ ӳна ӳшӳ пӳрте тарса кӳме ҫӳрмантарнӳ. Ҫак кунах Муркаш районӳнчи Патаккассинчи пӳр хӳрарӳм сарайне тухсан шарт сикнӳ. Унта 57-ри арҫын хускалмасӳр выртнӳ. Вӳл леш тӳнчене ӳсанни тӳрех палӳрнӳ. Кӳсйинче эрех кӳленчи курӳннӳ. Унччен пӳрле пурӳннӳ хӳрарӳм патне хӳнана килнӳ-ши? Анчах тем-сӳлтавпа ҫурта кӳреймен.

Ҫынсем ӳна иртнӳ ҫулхи раштав уйӳхӳн 27-мӳшӳнче юлашки хут курнӳ. Ҫакӳн хыҫҫӳн вӳл пач ҫухалнӳ. Ҫӳмӳрле районӳнче ҫуралса ӳснӳскер Патаккассинче тӳрлӳ ҫӳрте кун кунланӳ.

Хӳрлӳ Ҫутай районӳнчи Атнарта кӳрӳшӳсем пӳччен пурӳнанан 61 ҫулти арҫын патне хӳнана кӳҫнӳ. Вӳсене вара картишӳнчех шӳнса хытнӳ виле кӳтсе илнӳ.

Кӳрӱч уйӳхӳн 8-мӳшӳ уйрӳмах инкеклӳ кун пулнӳ. «Автан авӳтман яла» виҫҫӳн ӳсаннӳ. Канаш районӳнчи Вырӳҫкас Пикших ялӳнчи хӳрарӳм килӳ умӳнчех шӳнса вилнӳ. Вӳл упӳшкине каламасӳрах тухса кайнӳ-мӳн. Улатӳр районӳнче Сурский Майданра – 66-ри, Явлеи салинче 63-ри арҫынсен пурнӳҫӳ те шартлама сивӳре татӳлнӳ. Малтанлаха палӳртнӳ тӳрӳх – инкек умӳн вӳсем эрех ӳснӳ. Тепӳр кунне Вӳрнар районӳнчи Элмен Сунар ялӳнче пурӳнанан арҫын ир-ирех ватӳ амӳшне ҫухатнӳ. ӳна ҫийӳнчех шырама тытӳннӳ. Анчах тупнӳ вӳхӳта кинемей ферма территорийӳнче пурнӳҫран

уйрӳлнӳ. Хӳрарӳм ҫӳхе ҫи-пуспах урма тухса кайнӳ. Юлашки вӳхӳтра ӳсӳтан тӳлӳшпе арпашнӳран хӳй ӳҫта утинине те ӳнланман-тӳр.

Хӳл пуҫланнӳранпа – 2016 ҫулхи раштав уйӳхӳнчен – Чӳваш Енре шартлама сивӳре 23 ҫын вилнӳ.

Вут-ҫулӳм, сӳрӳм

Ҫӳнӳ ҫул кӳҫкине Вӳрнар поселокӳнче йывӳҫ баракра пӳр хваттер хыпса илнӳ. Вут-ҫулӳма сӳнтернӳ хыҫҫӳн 57 ҫулти арҫын виллине тупнӳ. Вӳл пӳчченех пурӳннӳ. Кӳрӳшӳсен сӳмахӳне хаяр шӳвеке килӳштернӳ. Малтанлаха палӳртнӳ тӳрӳх – ҫӳлӳм туртнӳ чухне асӳрханусӳр пулни хӳрушӳ инкек патне илсе ҫитернӳ.

Кӳрӱч уйӳхӳн 2-мӳшӳнче Канаш районӳнчи Шӳхасанти юхӳнҫӳк ҫурт-йӳртен тӳтӳм йӳсӳрланма тытӳннӳ. Унта пурӳнанансене тахҫанах хӳтлӳ хваттерсемпе тивӳстернӳ. Анчах пӳр кил хуҫи ҫӳнӳ вырӳна куҫма васкаман, ҫуртра пӳчченех хуҫаланнӳ. ӳшӳ пама пӳрахнипе электрокӳмакапа уҫӳ курнӳ. Инкек сӳлтавӳ те унпах ҫыхӳннӳ-тӳр. Арҫынна ҫулӳмран ҫӳкӳесе тухнӳ, анчах сӳрӳмпе наркӳмӳшланнӳскере ҫӳлса хӳварайман.

Шупашкарӳн Атӳл леш енчи Ҫурҫӳр поселокӳнче те икӳ хутлӳ ҫуртри пӳр хваттер ҫуннӳ. Ҫулӳмран 80 ҫулти хӳрарӳм тухайман. Ҫутӳшӳн тӳлеменрен электропраука татнӳ. Кил хуҫи-

сен ирӳксӳрех ҫурта ҫутма тивнӳ. Ахӳртнех, ҫакӳ пушар сӳлтавӳ пулнӳ.

Кӳрӱч уйӳхӳн 8-мӳшӳнче Елҫӳк районӳнчи Вӳрӳмхӳвара уйрӳм ҫурт ҫуннӳ. Пушар хуралҫисем вут-ҫулӳма ытлашши алхасма паман. Анчах кӳтмен инкекре 59 ҫулти хӳрарӳм вилнӳ.

Шартлак, «васкавлӳ пулашу»

Пиротехника савӳнтарас вырӳнне 4 ҫынна амантнӳ (иртнӳ ҫул 9 ҫынпа 3 ача шар курнӳ). Ҫӳнӳ ҫулӳн пӳрремӳш кунӳнче Шупашкарти 37-ри арҫын петардӳпа уҫӳ курнӳ чухне аллине хытах сурланлатнӳ. Темисӳ кунран шартлак тепӳр арҫыннӳн сулахай аллипе кӳкӳрне амантнӳ. ӳна та «васкавлӳ пулашу» пама тивнӳ.

Канмалли кунсенче 29 ҫын эрехе наркӳмӳшланнӳ (2016 ҫулта – 26). Патӳрьел районӳнче ӳна пула 1 ҫын вилнӳ.

Ҫак тапхӳрта ҫул-йӳр ҫинче 35 авари пулнӳ, вӳсенче 7 ҫын вилнӳ.

Чӳваш Енри ҫул-йӳр хуралҫисем автобуса Мускавран Шупашкара килме тухнӳ ҫынсене шартлама сивӳрен ҫӳлса хӳварнӳ. Кӳрӱчӳн 8-мӳшӳнче Муркаш районӳнче автобус сасартӳк чарӳнса ларнӳ, техника хӳхӳмланӳ. Салонра вара 32 пассажирпа икӳ водитель пулнӳ. ПАИ сотрудникӳсем вӳсене тепӳр автобуса лартса янӳ.

Л. АЛА.

Объявление

Министерство юстиции и имущественных отношений Чувашской Республики (далее – Продавец) 15 февраля 2017 г. проводит аукцион, открытый по составу участников и по форме подачи предложений о цене имущества

Общие положения

1. Основания проведения торгов:

- решение об условиях приватизации движимого имущества, составляющего казну Чувашской Республики, принятое распоряжением Минюста Чувашии от 9 декабря 2016 г. № 1025-р.

2. Собственник выставляемого на торги имущества – Чувашская Республика.

3. Продавец – Минюст Чувашии.

4. **Форма торгов (способ приватизации)** – аукцион, открытый по составу участников и по форме подачи предложений о цене имущества.

5. Дата начала приема заявок на участие в аукционе – 21 декабря 2016 г.

6. Дата окончания приема заявок на участие в аукционе – 10 февраля 2017 г.

7. **Время и место приема заявок** – рабочие дни с 08 час. 00 мин. до 17 час. 00 мин. по московскому времени, перерыв на обед – с 12 час. 00 мин. до 13 час. 00 мин., по адресу: г. Чебоксары, ул. К. Иванова, д. 84, каб. 46.

Контактные телефоны – 8 (8352) 64-21-40.

8. Дата определения участников аукциона – 14 февраля 2017 г.

9. Регистрация участников аукциона – 15 февраля 2017 г. с 13 час. 30 мин.

до 13 час. 50 мин. по адресу: г. Чебоксары, ул. К. Иванова, д. 84, каб. 46.

10. **Дата, время и место подведения итогов аукциона – 15 февраля 2017 г. в 14 час. 00 мин.** по московскому времени по адресу: г. Чебоксары, ул. К. Иванова, д. 84, каб. 54 (конференц-зал).

Основные характеристики выставляемого на аукцион имущества

п/п	Наименование движимого имущества, год изготовления	Идентификационный номер VIN	Паспорт транспортного средства	Место нахождения объекта движимого имущества	Начальная цена продажи с учетом НДС (руб.)	Шаг аукциона (руб.)	Размер задатка, руб. (%)
1	Автомобиль ГАЗ-31105 легковой, 2006 г.	X9631105061325637	52 MA 759264	АУ "Издательский дом "Хыпар", г. Чебоксары, пр. И. Я. Яковлева, д. 13, тел.: 28-83-70, 28-83-64, 56-00-67	13000	500	2600

Подробная информация: тел. 8 (8352) 64-21-40, http://gov.cap.ru/SiteMap.aspx?gov_id=10&id=2101682 в разделе "15 февраля 2017 года - аукцион по продаже движимого имущества казны Чувашской Республики"

РЕКЛАМА, ПӳЛТЕРӳСЕМ

С У Т А Т ӳ П / П Р О Д А Ю

2. АКЦИЯ! БЛОКИ КЕРАМЗИТОБЕТОННЫЕ, пропаренные, вибропрессованные 20x20x40 – 32 руб., 12x20x40 – 26 руб., 9x20x40 – 22 руб. Песок, ОПГС, щебень, кирпич, **КОЛЬЦА** ж/б для колодцев и к-защит 0,7; 1; 1,5 м. Бурение. Высокое качество. Доставка манипулятором. Без выходов. Т. 8-967-470-46-77.

4. Немецкие пластиковые ОКНА. Скидки. Гарантия. Замер, д-ка – бесплатно. Т. 8-987-576-65-62.

8. Гравмассу, песок, щебень, торф, кирп. бой, керамблок, керамзит. Пенсионерам, уч. ВОВ – скидки. Т. 8-905-199-01-22.

11. Срубы на заказ. Т. 37-28-74.

14. Немецкие ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА. Низкие цены. Пенсионерам скидки. Замер, доставка – бесплатно. Без вых. Т. 8-927-855-83-55.

16. Гравмассу, песок, щебень, керамзит, торф, уголь – недорого. Т. 89053465671.

21. Керамблок, гравмассу, песок. Т.: 8-903-345-63-07, 89176757528.

22. КИРПИЧ М100, М125, М150; БЛОКИ керамзитобетонные. Доставка. Тел. 8-903-322-02-08.

62. Блоки КБ от 30 руб., цемент, доски обрезные от 5500 руб., песок, ОПГС, кирпич. Доставка. Услуги манипулятора. Т.: 8-903-345-53-24, 89033222532.

93. Кирпич красный одинарный, полуторный, силикатный, облицовочный (все цвета), половняк, КББ 20x20x40, 20x12x40, гравмассу, керамзит. Доставка. Разгрузка кран-манипулятором. Т.: 44-20-97, 89033582097.

61. СРУБЫ, строительство домов, бань "под ключ". Т. 89276670355.

98. Бетон, раствор, фонд. блоки, плиты перекрытия, перемычки, крышки для погреба, доски. Д-ка. Дешево. Т. 89278535732.

610. Отруби – 7 р., пшеницу – 9,5 р., ячмень – 9 р. Т. 89373916016.

АУ «Издательский дом «Хыпар» СДАЕТ ПОМЕЩЕНИЯ ПОД ОФИС на **3, 6, 7** этажах Дома печати. Справки по тел.: 28-83-70, 56-04-17, 28-83-64.

П У Л ӳ Ш У / У С Л У Г И

32. Лечение алкоголизма. Анонимно. Консультация бесплатная с 9.00 до 19 ч., сб., воскр. с 9.00 до 13 ч. А: г. Чебоксары. Т. 8(8352)55-27-33. Лиц. ЛО 21-01-001 341 от 17.11.2015г. МЗ ЧР. Имеются противопоказания, проконсультируйтесь со специалистом.

38. Чистка колодцев, скважин. Водоснабжение. Т. 89674715070.

189. Бурение колодцев, скважин. Т.: 89674703824, 89279905481.

812. Фото, видеосъемка. Т. 8-917-676-35-24, Александр.

ТУ Я Н А Т ӳ П / К У П Л Ю

39. Бычков, коров, лошадей. Т. 8-960-310-98-78.

50. Коров, телок. Т. 8-927-850-85-64.

817. Коров, бычков, телок, лошадей. Т. 8-961-348-91-88.

818. Бычков, телок, коров, лошадей. Т. 8-967-796-71-42.

<p>«ХРЕСЧЕН САССИ» Обществӳла политика хаҫаҫӳ Индекс 54838</p> <p>Учредительсем – Чӳваш Республикин Информаци политикин тата массӳллӳ коммуникацисен министерствин, Чӳваш Республикин Информаци политикин тата массӳллӳ коммуникацисен министерствин «Хыпар» Издательство сурчӳ Чӳваш Республикин хӳйтӳтӳмлӳ учрежденийӳ</p>	<p>ДИРЕКТОР-ТӳП РЕДАКТОР ТИВӳСӳСЕНЕ ПУРНӳСЛАКАН – Д. А. МОИСЕЕВ</p> <p>Редактор – В.В. ПЕТРОВА РЕДКОЛЛЕГИ: В.В. Петрова – редактор И.П. Никитина – корреспондент Л.А. Никитина – корреспондент Е.А. Трофимова – хаҫат операторӳ</p>	<p>hypar3@mail.ru</p> <p>Редакципе издатель адресӳ: Шупашкар, И. Яковлев пр., 13. Телефонсем: директор-тӳп редактор – 56-00-67, пайсем – 62-50-06, 62-04-54, реклама пайӳ тел./факс – 28-83-70. Факс (8352) 62-50-06</p>	<p>Хаҫата 2013 ҫулхи раштав уйӳхӳн 10-мӳшӳнче Федерацин ҫыхӳну, информаци технологийӳсемпе массӳллӳ коммуникацисен сферинчи сакунсене пӳхӳнине сӳнаса тӳракан службин Чӳваш Республикинчи управленийӳ ПИ ТУ 21-00305 № регистрациленӳ.</p> <p>Хаҫата «Хыпар» Издательство сурчӳ» АУ техника центрӳнче калӳпланӳ хӳтӳр оригинал-макетран «Чӳваш ЕН» ИПК» АО типографийӳнче пичетленӳ. 428019, Шупашкар, И. Яковлев пр-чӳ, 13.</p>	<p>Графика 17 сехетре алӳ пусмалла. 17 сехетре алӳ пуснӳ.</p> <p>Заказ 50 Тираж 6599</p>
---	---	--	--	--

* Реклампа пӳлтерӳсем. Реклама текӳсемпе пӳлтерӳсемшӳн вӳсене паракансем яваплӳ.

ТУНТИКУН, 16

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

5.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 14.00, 15.00, 3.00
Новости
9.20, 4.25 Контрольная закупка
9.50 «Жить здорово!» 12+
10.55, 3.25 Модный приговор
12.15 «Про любовь» 16+
13.20, 14.15, 15.15, 0.35 «Время покажет» 16+
16.00, 2.25, 3.05 «Мужское / Женское» 16+
17.00, 1.25 «Наедине со всеми» 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.35 Т/с «ГРЕЧАНКА» 16+
23.15 Ночные новости
23.30 «Городские пжжоны» «Бюро» 16+

РОССИЯ 1

5.00, 9.15 Утро России
9.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
9.55 «О самом главном» 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «ВАСИЛИСА» 12+
14.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
17.40 «Прямой эфир» 16+
18.50 «60 минут» 12+
21.00 Т/с «СКЛИФОВОСВ-КИЙ» 12+
23.50 Т/с «САША ДОВРЫЙ, САША ЗЛОЙ» 12+
1.50 «Городок» Лучшее
2.50 Т/с «ДАР» 12+

ЧТВ

14.40-14.55 Вести-Чувашия
17.20-17.40 Вести-Чувашия
20.45-21.00 Вести-Чувашия

НТВ

5.00, 6.05, 7.05 Х/ф «АДВОКАТ» 16+
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
8.05 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.20 Х/ф «БРАТАНЫ» 16+
12.00 Суд присяжных 16+
13.25 Обзор. Чрезвычайное происшествие
14.00 «Место встречи»
16.25 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
18.00 «Говорим и показываем» 16+
19.40 Х/ф «ПАУТИНА» 16+
23.30 «Итоги дня»
0.00 «Поздинок» 16+
0.10 Х/ф «СТРАНСТВИЯ СИНДБАДА» 16+
1.10 «Место встречи» 16+
3.05 Т/с «ШЕРИФ» 16+

НТРК

6.00 «Большое сердце» 12+
6.30, 12.30 «Мультимир» 6+
7.00, 18.00 «И в шутку, и всерьез» 6+
7.30 «На Олимпе» 12+
8.00 «Я люблю Чувашию» 6+
8.30, 20.30 «Танцы без границ» 6+
9.00, 19.30 «Удэ каласу» 12+
9.30 «Стеклоанный дом» 12+
10.00 Т/с «ШАПОВАЛОВ» 16+
12.00 «Основной элемент. Происхождение речи» 16+
13.00 «КАПИТАНА КАЧЧА ТУХАС». Чавашла кусарна фильм 12+
15.00 «Загадки космоса. Жизнь во Вселенной» 16+
16.00 Т/с «ЧЕРНЫЙ СНЕГ» 16+
18.30 «Республика в деталях» 16+
19.00, 23.00 «Республика». Хыпарсен кәларамэ
20.00, 23.30 «Республика». Информационная программа
21.00 Х/ф «Я ЛЮБЛЮ ЖЕНАТОГО» 16+

Наци радиовэ

10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 - Хыпарсем (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 - Новости (12+)
6.10-6.40 Ирхи кәмәл (12+)
7.00-8.00 Ирхи кәмәл (12+)
8.00-9.00 Ирхи кәмәл (12+)
9.10-9.20, 10.10-10.20, 11.10-11.20, 14.10-14.20, 15.10-15.20, 16.10-16.20, 17.10-17.20, 18.10-18.20, 19.10-19.20, 20.10-20.20, 21.10-21.20, 22.10-22.20, 23.10-23.20 Юрә вәчәри (12+)
9.20-10.00 Ялтан яла (12+)
11.20-12.00 Сәнтәреү салтакәсемле ачисем (12+)
12.10-14.00 Чәререн тухакан сәмахсем (12+)
15.20-16.00 Приключения тети Моти и Софии Прекрасной (6+)
16.20-17.00 Ачаләх урхамәхә (6+)
17.20-18.00 Семье ашши (12+)
18.20-19.00 Есне кура - хиселә (12+)
20.20-21.00 Пёр юрә кун-сүлә (12+)

Наци радиовэ

10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 - Хыпарсем (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 - Новости (12+)
6.10-6.40 Ирхи кәмәл (12+)
7.00-8.00 Ирхи кәмәл (12+)
8.00-9.00 Ирхи кәмәл (12+)
9.10-9.20, 10.10-10.20, 11.10-11.20, 14.10-14.20, 15.10-15.20, 16.10-16.20, 17.10-17.20, 18.10-18.20, 19.10-19.20, 20.10-20.20, 21.10-21.20, 22.10-22.20, 23.10-23.20 Юрә вәчәри (12+)
9.20-10.00 Ялтан яла (12+)
11.20-12.00 Сәнтәреү салтакәсемле ачисем (12+)
12.10-14.00 Чәререн тухакан сәмахсем (12+)
15.20-16.00 Приключения тети Моти и Софии Прекрасной (6+)
16.20-17.00 Ачаләх урхамәхә (6+)
17.20-18.00 Семье ашши (12+)
18.20-19.00 Есне кура - хиселә (12+)
20.20-21.00 Пёр юрә кун-сүлә (12+)

Наци радиовэ

10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 - Хыпарсем (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 - Новости (12+)
6.10-6.40 Ирхи кәмәл (12+)
7.00-8.00 Ирхи кәмәл (12+)
8.00-9.00 Ирхи кәмәл (12+)
9.10-9.20, 10.10-10.20, 11.10-11.20, 14.10-14.20, 15.10-15.20, 16.10-16.20, 17.10-17.20, 18.10-18.20, 19.10-19.20, 20.10-20.20, 21.10-21.20, 22.10-22.20, 23.10-23.20 Юрә вәчәри (12+)
9.20-10.00 Ялтан яла (12+)
11.20-12.00 Сәнтәреү салтакәсемле ачисем (12+)
12.10-14.00 Чәререн тухакан сәмахсем (12+)
15.20-16.00 Приключения тети Моти и Софии Прекрасной (6+)
16.20-17.00 Ачаләх урхамәхә (6+)
17.20-18.00 Семье ашши (12+)
18.20-19.00 Есне кура - хиселә (12+)
20.20-21.00 Пёр юрә кун-сүлә (12+)

ЫТЛАРИКУН, 17

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

5.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 14.00, 15.00, 3.00
Новости
9.20, 4.25 Контрольная закупка
9.50 «Жить здорово!» 12+
10.55, 3.25 Модный приговор
12.15 «Про любовь» 16+
13.20, 14.15, 15.15, 0.35 «Время покажет» 16+
16.00, 2.25, 3.05 «Мужское / Женское» 16+
17.00, 1.25 «Наедине со всеми» 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.35 Т/с «ГРЕЧАНКА» 16+
23.15 Ночные новости
23.30 «Городские пжжоны» «Бюро» 16+

РОССИЯ 1

5.00, 9.15 Утро России
9.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
9.55 «О самом главном» 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «ВАСИЛИСА» 12+
14.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
17.40 «Прямой эфир» 16+
18.50 «60 минут» 12+
21.00 Т/с «СКЛИФОВОСВ-КИЙ» 12+
23.50 Т/с «САША ДОВРЫЙ, САША ЗЛОЙ» 12+
1.50 «Городок» Лучшее
2.50 Т/с «ДАР» 12+

ЧТВ

5.07-5.10, 5.35-5.41 Вести-Чаваш Ен
6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чаваш Ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Вести-Чувашия. Утро
8.07-8.10, 8.35-8.41 Вести-Чувашия. Утро
9.00 Утренний гость. Премьера (на чувашском языке)
9.25-9.55 Секреты здоровья и красоты
11.40-11.55 Вести-Чаваш Ен
14.40-14.55 Вести-Чувашия
17.20-17.40 Вести-Чувашия
20.45-21.00 Вести-Чувашия

НТВ

5.00, 6.05, 7.05 Х/ф «АДВОКАТ» 16+
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
8.05 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.20 Х/ф «БРАТАНЫ» 16+
12.00 Суд присяжных 16+
13.25 Обзор. Чрезвычайное происшествие
14.00 «Место встречи»
16.25 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
18.00 «Говорим и показываем» 16+
19.40 Х/ф «ПАУТИНА» 16+
23.30 «Итоги дня»
0.00 Х/ф «СТРАНСТВИЯ СИНДБАДА» 16+
1.00 «Место встречи» 16+
2.55 Т/с «2,5 ЧЕЛОВЕКА» 16+
3.20 Т/с «ШЕРИФ» 16+

НТРК

6.00 «И в шутку, и всерьез» 6+
6.30, 12.30 «Мультимир» 6+
7.00, 19.00, 23.00 «Республика». Хыпарсен кәларамэ
7.30 «Удэ каласу» 12+
8.00, 20.00, 23.30 «Республика». Информационная программа
8.30, 20.30 «Танцы без границ» 6+
9.00 «Республика в деталях»
9.30 «Учим чувашский!» 12+
10.00 Т/с «ШАПОВАЛОВ» 16+
12.00 «Основной элемент. Управляемые взрывы» 16+
13.00 «ШУРА ЫЛХАН». Чавашла кусарна фильм 12+
15.00 «Разрушители мифов. Бесмертие» 16+
16.00 Т/с «ЧЕРНЫЙ СНЕГ» 16+
18.30 «Я люблю Чувашию» 6+
19.15, 23.15 «Тёплә каласу» 12+
19.30 «Яш чух, самрәк чух!» 12+
21.00 Х/ф «ЗВЕЗДА» 16+

Наци радиовэ

10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 - Хыпарсем (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 - Новости (12+)
6.10-6.40 Ирхи кәмәл (12+)
7.00-8.00 Ирхи кәмәл (12+)
8.00-9.00 Ирхи кәмәл (12+)
9.10-9.20, 10.10-10.20, 11.10-11.20, 14.10-14.20, 15.10-15.20, 16.10-16.20, 17.10-17.20, 18.10-18.20, 19.10-19.20, 20.10-20.20, 21.10-21.20, 22.10-22.20, 23.10-23.20 Юрә вәчәри (12+)
9.20-10.00 Ялтан яла (12+)
11.20-12.00 Сәнтәреү салтакәсемле ачисем (12+)
12.10-14.00 Чәререн тухакан сәмахсем (12+)
15.20-16.00 Приключения тети Моти и Софии Прекрасной (6+)
16.20-17.00 Ачаләх урхамәхә (6+)
17.20-18.00 Семье ашши (12+)
18.20-19.00 Есне кура - хиселә (12+)
20.20-21.00 Пёр юрә кун-сүлә (12+)

Наци радиовэ

10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 - Хыпарсем (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 - Новости (12+)
6.10-6.40 Ирхи кәмәл (12+)
7.00-8.00 Ирхи кәмәл (12+)
8.00-9.00 Ирхи кәмәл (12+)
9.10-9.20, 10.10-10.20, 11.10-11.20, 14.10-14.20, 15.10-15.20, 16.10-16.20, 17.10-17.20, 18.10-18.20, 19.10-19.20, 20.10-20.20, 21.10-21.20, 22.10-22.20, 23.10-23.20 Юрә вәчәри (12+)
9.20-10.00 Ялтан яла (12+)
11.20-12.00 Сәнтәреү салтакәсемле ачисем (12+)
12.10-14.00 Чәререн тухакан сәмахсем (12+)
15.20-16.00 Приключения тети Моти и Софии Прекрасной (6+)
16.20-17.00 Ачаләх урхамәхә (6+)
17.20-18.00 Семье ашши (12+)
18.20-19.00 Есне кура - хиселә (12+)
20.20-21.00 Пёр юрә кун-сүлә (12+)

ЮНКUN, 18

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

5.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 14.00, 15.00, 3.00
Новости
9.20, 4.25 Контрольная закупка
9.50 «Жить здорово!» 12+
10.55, 3.25 Модный приговор
12.15 «Про любовь» 16+
13.20, 14.15, 15.15, 0.35 «Время покажет» 16+
16.00, 2.25, 3.05 «Мужское / Женское» 16+
17.00, 1.25 «Наедине со всеми» 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.35 Т/с «ГРЕЧАНКА» 16+
23.15 Ночные новости
23.30 «Городские пжжоны» «Бюро» 16+

РОССИЯ 1

5.00, 9.15 Утро России
9.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
9.55 «О самом главном» 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «ВАСИЛИСА» 12+
14.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
17.40 «Прямой эфир» 16+
18.50 «60 минут» 12+
21.00 Т/с «СКЛИФОВОСВ-КИЙ» 12+
23.50 Т/с «САША ДОВРЫЙ, САША ЗЛОЙ» 12+
1.50 «Городок» Лучшее
2.50 Т/с «ДАР» 12+

ЧТВ

5.07-5.10, 5.35-5.41 Вести-Чаваш Ен
6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чаваш Ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Вести-Чувашия. Утро
8.07-8.10, 8.35-8.41 Вести-Чувашия. Утро
9.00 Рождественская елка. Премьера (на чувашском языке)
9.25-9.55 Чебоксарские адреса
11.40-11.55 Вести-Чаваш Ен
14.40-14.55 Вести-Чувашия
17.20-17.40 Вести-Чаваш Ен
20.45-21.00 Вести-Чувашия

НТВ

5.00, 6.05, 7.05 Х/ф «АДВОКАТ» 16+
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
8.05 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.20 Х/ф «БРАТАНЫ» 16+
12.00 Суд присяжных 16+
13.25 Обзор. Чрезвычайное происшествие
14.00 «Место встречи»
16.25 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
18.00 «Говорим и показываем» 16+
19.40 Х/ф «ПАУТИНА» 16+
23.30 «Итоги дня»
0.00 Х/ф «СТРАНСТВИЯ СИНДБАДА» 16+
1.00 «Место встречи» 16+
3.00 Т/с «2,5 ЧЕЛОВЕКА» 16+
3.20 Т/с «ШЕРИФ» 16+

НТРК

6.00 «И в шутку, и всерьез» 6+
6.30, 12.30 «Мультимир» 6+
7.00, 19.00, 23.00 «Республика». Хыпарсен кәларамэ
7.15 «Тёплә каласу» 12+
7.30 «Яш чух, самрәк чух!» 12+
8.00, 20.00, 23.30 «Республика». Информационная программа
8.30, 20.30 «Танцы без границ» 6+
9.00 «Республика в деталях»
9.30 «Учим чувашский!» 12+
10.00 Т/с «ШАПОВАЛОВ» 16+
12.00 «Основной элемент. Невидимые открытия» 16+
13.00 «УСАЛ-ТЕСЕЛ». Чавашла кусарна фильм 16+
15.00 «Хроники будущего. Бегство с Земли» 16+
16.00 Т/с «ЧЕРНЫЙ СНЕГ-2» 16+
18.00 «И в шутку, и всерьез» 6+
18.30 «Республика в деталях»
19.30 «Бухты баракхы» 6+
21.00 Х/ф «ПСИХОПАТКА» 16+

Наци радиовэ

6.00, 7.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 - Хыпарсем (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 - Новости (12+)
6.10-6.40 Ирхи кәмәл (12+)
7.00-8.00 Ирхи кәмәл (12+)
8.00-9.00 Ирхи кәмәл (12+)
9.10-9.20, 10.10-10.20, 11.10-11.20, 14.10-14.20, 15.10-15.20, 16.10-16.20, 17.10-17.20, 18.10-18.20, 19.10-19.20, 20.10-20.20, 21.10-21.20, 22.10-22.20, 23.10-23.20 Юрә вәчәри (12+)
9.20-10.00 Ялтан яла (12+)
11.20-12.00 Сәнтәреү салтакәсемле ачисем (12+)
12.10-14.00 Чәререн тухакан сәмахсем (12+)
15.20-16.00 Приключения тети Моти и Софии Прекрасной (6+)
16.20-17.00 Ачаләх урхамәхә (6+)
17.20-18.00 Семье ашши (12+)
18.20-19.00 Есне кура - хиселә (12+)
20.20-21.00 Пёр юрә кун-сүлә (12+)

Наци радиовэ

6.00, 7.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 - Хыпарсем (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 - Новости (12+)
6.10-6.40 Ирхи кәмәл (12+)
7.00-8.00 Ирхи кәмәл (12+)
8.00-9.00 Ирхи кәмәл (12+)
9.10-9.20, 10.10-10.20, 11.10-11.20, 14.10-14.20, 15.10-15.20, 16.10-16.20, 17.10-17.20, 18.10-18.20, 19.10-19.20, 20.10-20.20, 21.10-21.20, 22.10-22.20, 23.10-23.20 Юрә вәчәри (12+)
9.20-10.00 Ялтан яла (12+)
11.20-12.00 Сәнтәреү салтакәсемле ачисем (12+)
12.10-14.00 Чәререн тухакан сәмахсем (12+)
15.20-16.00 Приключения тети Моти и Софии Прекрасной (6+)
16.20-17.00 Ачаләх урхамәхә (6+)
17.20-18.00 Семье ашши (12+)
18.20-19.00 Есне кура - хиселә (12+)
20.20-21.00 Пёр юрә кун-сүлә (12+)

КЕҖШЕРНИКУН, 19

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

5.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 14.00, 15.00, 3.00
Новости
9.20, 4.25 Контрольная закупка
9.50 «Жить здорово!» 12+
10.55, 3.25 Модный приговор
12.15 «Про любовь» 16+
13.20, 14.15, 15.15, 0.35 «Время покажет» 16+
16.00, 2.25, 3.05 «Мужское / Женское» 16+
17.00, 1.25 «Наедине со всеми» 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.35 Т/с «ГРЕЧАНКА» 16+
23.15 Ночные новости
23.30 «Городские пжжоны» «Бюро» 16+

РОССИЯ 1

5.00, 9.15 Утро России
9.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
9.55 «О самом главном» 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «ВАСИЛИСА» 12+
14.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
17.40 «Прямой эфир» 16+
18.50 «60 минут» 12+
21.00 Т/с «СКЛИФОВОСВ-КИЙ» 12+
23.50 Т/с «САША ДОВРЫЙ, САША ЗЛОЙ» 12+
1.50 «Городок» Лучшее
2.50 Т/с «ДАР» 12+

ЧТВ

5.07-5.10, 5.35-5.41 Вести-Чаваш Ен
6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чаваш Ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Вести-Чувашия. Утро
8.07-8.10, 8.35-8.41 Вести-Чувашия. Утро
9.00 Вспомни, солдат. Премьера (на чувашском языке)
9.25-9.55 Двери в детство. Видеосерия
11.40-11.55 Вести-Чаваш Ен
14.40-14.55 Вести-Чувашия
17.20-17.40 Вести-Чаваш Ен
20.45-21.00 Вести-Чувашия

НТВ

5.00, 6.05, 7.05 Х/ф «АДВОКАТ» 16+
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
8.05 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.20 Х/ф «БРАТАНЫ» 16+
12.00 Суд присяжных 16+
13.25 Обзор. Чрезвычайное происшествие
14.00 «Место встречи»
16.25 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
18.00 «Говорим и показываем» 16+
19.40 Х/ф «ПАУТИНА» 16+
23.30 «Итоги дня»
0.00 Х/ф «СТРАНСТВИЯ СИНДБАДА» 16+
1.00 «Место встречи» 1